

Preek Numeri 21: 4-9, Johannes 3: 14-18 HSV

Broeders, zusters,

We gaan met elkaar eerst ongeveer 3500 jaar terug in de tijd. Ongeveer 1500 jaar voor Christus. De nakomelingen van Jakob zijn in Egypte tot een groot volk geworden. We weten dat op het moment van de inname van het Beloofde Land het volk bestaat uit 600.000 mannen (Numeri 26:51). We mogen aannemen dat het aantal vrouwen ongeveer even groot is, dan hebben we dus 1.200.000 volwassenen. Tel de kinderen er ook nog eens bij op, dan zit je toch minstens aan 3 miljoen mensen, die ook nog eens dieren hebben. Waarschijnlijk trokken er ongeveer 10 miljoen levende wezens door de woestijn. Een enorme stoet. Al die mensen en dieren leefden onder een enorme wolkkolom. We moeten dus niet denken aan een klein wolkje in een strak blauwe lucht, maar een enorme wolk, waarschijnlijk zo groot als de provincie Utrecht. Onder de beschutting van die wolk trok het volk door de woestijn.

Vanuit Egypte heeft de Here God het volk voor de Rode Zee gebracht en er dwars doorheen geleid. Daarna ging de tocht naar de Sinaï. Daar bij de Sinaï ontving het volk de stenen tafelen met daarom de Tien Woorden. Ook ontving het instructies voor de invulling van de eredienst in de tabernakel met al die verschillende offers, offers die richtingaanwijzers zijn naar dat grote offer dat vijftien honderd jaar later op Golgotha plaatsvond.

Na het verblijf bij de Sinaï bracht God het volk in Kades (daar is onze vrouwenclub nagenoemd). Vanuit Kades werd het beloofde land door twaalf verspieders verkend (Numeri 13,14). Tien van die verspieders kwamen met een verkeerd bericht terug. Dat bewerkte dat het volk in opstand kwam tegen God. Als straf voor die opstand moest het volk toen veertig jaar langer door de woestijn zwerven. Niet eerder dan dat die hele mopperende generatie was gestorven zou het volk het Beloofde Land mogen binnentrekken.

Die periode van veertig jaar is nu ongeveer ten einde gekomen en het volk maakt zich op om verder te trekken. Het volk is gelegerd ten zuiden van Israël. Daar krijgt het volk te maken met een strijd tegen de koning van Harad. In die strijd behaalt Israël de overwinning. Het volk was enthousiast. Na al die jaren van omzwervingen door de woestijn breekt nu het grote moment aan dat ze het Beloofde Land gaan intrekken. Het volk verwacht dus het land binnen te komen vanuit het zuiden. De eerste slag is geleverd en gewonnen. De mensen

zullen na die overwinning, toen ze 's morgens wakker werden, omhoog gekeken hebben. Nu zal de wolkkolom wel naar het noorden gaan, richting het Beloofde Land.

Maar dan gebeurt er iets onverwachts. In plaats van naar het noorden te gaan, verplaatst de wolk zich naar het zuiden. Het volk moet nog een lange weg afleggen, helemaal om het land van Edom heen. Een voetreis van ongeveer driehonderd kilometer moet worden afgelegd voordat ze zullen aankomen in het land.

Gods weg is dus een andere dan het volk heeft verwacht. Wat een teleurstelling. Er maken zich sombere gedachten van het volk meester. En dat is best te begrijpen. Dat zal ieder mens wel meemaken. Je maakt plannen voor de toekomst en ineens lopen de zaken totaal anders. Dat maakt onzeker, of zelfs wel eens opstandig.

Zo gaat het dus nu onder het volk Israël. Het zal ongetwijfeld het gesprek van de dag zijn geweest. Wat gaat er nu toch gebeuren? We komen niet dichterbij het land, maar lijken verder vandaan te gaan. Dan ga je wel een beetje snappen wat het 4^e vers zegt: *de ziel van het volk kon het niet langer verdragen*. De NBG heeft hier: *het volk werd ongeduldig*.

De mensen snappen er niets van. Waarom moeten we nu helemaal om dat gebied van Edom heen. Tussen twee haakjes, Edom, dat zijn de nakomelingen van Ezau.

Er ontstaat gemopper onder het volk. Het volk is het gewoon niet eens met de weg die God met hen gaat. Het volk sprak niet alleen Mozes erop aan, ze mopperden tegen God: *waarom hebt U ons uit Egypte laten vertrekken, om te sterven in de woestijn, want hier is geen brood en ook geen water en onze ziel heeft een afkeer van dit waardeloze brood (NBG: walgelijke spijs)*.

Het is niet helemaal duidelijk of met 'het waardeloze brood' het manna wordt bedoeld. Als dat zo is, dan durft het volk dus ook nog kritiek te hebben op de manier waarop God het volk 40 jaar lang in leven heeft gehouden.

Voorheen had gemopper van het volk over het voedsel ertoe geleid dat God voorzag. In Numeri 11 bijvoorbeeld valt te lezen hoe God kwakkels liet neerdalen op het volk omdat het naar vlees verlangde.

Nu antwoordde God niet door te voorzien. Hij sprak niet eens, maar Hij stuurde gifslangen onder het volk. Veel mensen stierven door de slangenbeten. Er voltrok zich een afschuwelijke ramp en het volk had het aan z'n eigen opstandigheid te danken. Hun eigen zondigheid had Gods boosheid opgewekt, de maat was vol en Gods oordeel kwam.

Dat is trouwens best iets dat gezegd mag worden. Het is een patroon in de Bijbel. We spreken graag over Gods liefde, geduld en genade....en terecht, die liefde en dat geduld en

die genade is enorm! Maar we zien ook dat bij God de maat een keer vol kan zijn. En als die maat vol is dan komt er oordeel. Dat was zo bij de verwoesting van de zondige steden Sodom en Gomorra. De maat is vol.

Dat gold voor de zondige Kanaänieten die het Beloofde Land bevolkten. De inname van het land was een belofte voor Israël, maar het was ook een oordeel over die Kanaänieten. De maat is vol.

Persoonlijk geloof ik dat dit ook een rol zal spelen bij de wederkomst van Christus. Als God gaat ingrijpen in deze wereld en recht gaat zetten wat allemaal krom is, heeft dat ook te maken met het feit dat de maat vol is. God kan het onrecht niet langer aanzien en dan komt het oordeel.

In onze tekst is de maat vol. Maar toch wil God zijn volk niet vernietigen. Er sterven mensen, maar er komen ook mensen tot inkeer.

Ze komen bij Mozes. *“Wij hebben gezondigd, want wij hebben tegen de HERE en tegen u gesproken. Bid tot de HERE dat Hij de slangen wegneemt (7).*

Mozes doet wat gevraagd wordt en Hij krijgt van de HERE de opdracht om een koperen slang te maken en die op een paal te bevestigen. We hebben net gehoord hoe groot het volk is. Als iedereen die slang moet kunnen zien vermoed ik dat die koperen slang geen klein dingetje is geweest. Eerder een gevaarte van een meter of drie.

God belooft dat ieder die gebeten is en naar deze slang kijkt in leven zal blijven.

Het gebed van het volk was of God de slangen wilde wegnemen. Dat werd dus niet letterlijk verhoord. De slangen bleven, konden zelfs bijten, alleen maakte God de beten onschadelijk voor wie opkeek naar de koperen slang.

Twee gedachten: God verhoort dus lang niet altijd letterlijk wat wij vragen. God is geen automaat waar wij een gebed in kunnen stoppen en waar de verhoring zo maar uitrolt. God is God. Hij bepaalt zelf of en hoe Hij verhoort. Wij mensen moeten onze plek weten tegenover de Almachtige. We mogen bidden, we mogen onze nood voorleggen, maar vervolgens leggen we het in Zijn handen. Dat gaat we vanavond ook samen doen in de voorbededienst in het vertrouwen dat onze nood bij Hem in goede handen is.

Het tweede is, dat God bepaalt hoe Hij zijn volk redt. Je redding uit de slangenplaag komt tot stand door te kijken! Niet op een andere manier. Je kunt zelf proberen de slangen te doden. Je kunt zelfs gaan bidden, je kunt gaan vasten, kunt naar de tabernakel gaan, je kunt je tienden geven, je kunt nauwkeurig de sabbat houden, allemaal goede dingen, maar ze redden je niet. Je moet kijken! Kijken naar die slang aan die paal, dat zal je redding zijn.

Een andere weg is er niet! Zo heeft God het bepaald. Niet kijken wordt je dood. Opkijken naar de slang brengt je het leven.

Mozes deed wat God zei en het gebeurde inderdaad dat wie ernaar keek in leven bleef.

Mozes en het zondige volk mochten verder trekken. Nog altijd was die wolk daar als bescherming tegen de verzengende zon. Die trouwe zorg van God, de liefde voor Zijn volk, maar die ongehoorzaamheid van Zijn volk zien we door de geschiedenis heen als een repeterende breuk.

De koperen slang die ooit door Mozes gemaakt was is nog heel lang in het bezit van het volk Israël gebleven. Ten tijde van koning Hizkia, die ongeveer 800 jaar later koning over het tweestammenrijk Juda werd, is de slang vernietigd. Hizkia was een godvrezende koning. In 2 Koningen 18:4 lezen we over hem dat hij verschillende maatregelen nam. Hij verwijderde de offerhoogten waar afgoden gediend werden, hij sloeg gewijde stenen stuk en ook heeft hij de koperen slang van Mozes vernietigd omdat het volk de slang een naam had gegeven, Nehustan, en zelfs offers aan de slang bracht, alsof niet God, maar de slang de redding voor Israël bewerkstelligd had.

Nog weer 750 jaar later, we zijn in ongeveer 30 na Christus beland, kwam er laat in de avond een man bij Jezus. Een Farizeeër. Hij heette Nicodemus. Ongetwijfeld kende deze bijbelgeleerde het verhaal van Mozes met die slang. Hij was een Farizeeër en kende hele gedeelten uit de bijbel uit zijn hoofd. Over dat gesprek van Nicodemus met Jezus is veel te zeggen. Over wedergeboorte bijvoorbeeld. Dat wil ik nu laten rusten, maar ik wil met jullie kijken naar de vergelijking die Jezus maakt met de koperen slang.

Jezus zegt het volgende: *zoals Mozes de slang in de woestijn verhoogd heeft, zo moet de Zoon des mensen verhoogd worden, opdat ieder die in Hem gelooft, niet verloren gaat, maar eeuwig leven heeft (3:15).*

En daarna volgt de bekendste tekst uit de bijbel: Johannes 3:16 *Alzo lief heeft God de wereld gehad.....*

Wat wil Jezus ons duidelijk maken?

Toen het volk Israël te maken had met die slangenplaag bevond het zich in een verloren toestand waaruit ze zichzelf onmogelijk kon bevrijden. De Israëlieten hoefden niets te doen om te sterven aan de slangenbeten. Dat zou van zelf gebeuren. Al je eigen inspanningen zouden tekort schieten. Het zou hun dood worden als er niet van boven ingegrepen zou

worden.

Jezus gebruikt dit verhaal om ons duidelijk te maken dat onze toestand ook een verloren toestand is. In Johannes 3:18 zegt Hij: *wie niet gelooft is al veroordeeld*....en iets verderop, in 3:36 zegt Johannes de Doper: *wie ongehoorzaam is zal het leven niet zien, maar de toorn van God blijft op hem*. Dat is de toestand van de mensheid sinds de zondeval. We zijn verloren en hebben redding nodig. En die redding kunnen we niet zelf bewerken. Het is een ernstige vergissing als we denken dat we met ons goede gedrag er ook wel komen. Het volk Israël kon die slangen niet zelf doden en had zelfs geen baat bij bidden, offeren of vasten. Je kon echt alleen maar gered worden door je oog op te heffen en op te zien naar die koperen slang. Die slang, dat was je redding!

Dit is best heel ernstig. Wij kunnen het kwaad in ons niet zelf overwinnen en we worden niet gered door onze doop, door onze kerkgang, door gelovige ouders. Onze redding is Jezus en Jezus alleen.

Zoals de slang verhoogd werd, zo zal Jezus verhoogd worden. Daar willen we in deze lijdenstijd weer extra bij stil staan.

Dat woord 'verhogen' wordt in de bijbel trouwens verschillend gebruikt. Soms slaat Jezus' verhoging op Zijn hemelvaart, maar hier, bij Nicodemus wijst Jezus erop dat met Hem hetzelfde moet gebeuren als met die slang. Die slang moest op een staak gestoken worden. Op dezelfde manier zal Jezus aan het hout gehangen worden. Hij moest hangen tussen hemel en aarde. En die verhoging aan het kruis is onze redding en niets anders. De Israëliet die naar de koperen slang keek zal niet sterven, maar leven.

Wie in de Zoon van God gelooft zal niet verloren gaan, maar eeuwig leven.

We hebben in het Oude Testament gelezen dat het volk na deze wonderlijke redding mocht verder trekken onder de wolk van Gods bescherming. We hebben gezegd dat de reden daarvoor Gods trouw, Gods liefde is.

En die zelfde liefde komt in het gesprek met Nicodemus ook zo sterk naar voren. Alzo lief heeft God de wereld.....

Er staat niet dat God deze wereld beschouwt als één grote vuilnisbelt, waar Hij dan nog wat goede dingen uit probeert bij elkaar te scharrelen en die goede dingen dat zijn wij dan toevallig. Nee, God heeft de hele wereld lief. Zijn hele schepping, die zo mooi was in het begin, die wereld, die prachtige aardbol, met die schitterende natuur, met al die indrukwekkende dieren, een wereld met als kroonstuk de mensen,maar ook die wereld

die door diezelfde mensen zo gigantisch is verprutst,.... Die gevallen wereld heeft God lief. Dat liefhebben moeten we maar niet vertalen met 'een goed gevoel hebben over'. Want dat is nog maar zeer de vraag. Want zo fraai is die wereld niet meer. Dat liefhebben van God is niet zo zeer een goed gevoel, maar eerder een met hart en ziel vastzitten aan Zijn grote 'project': de wereld. Een wereld waarin God geweldig heeft geïnvesteerd, maar ook een wereld die Hem de rug toekeerde. Zoals vaders en moeders met hart en ziel kunnen vastzitten aan kinderen in wie ze geweldig hebben geïnvesteerd, wat heb je een liefde gegeven en wat heb je er een tijd in gestoken, maar toch gaat je kind dan het verkeerde pad op. Je vindt het afschuwelijk wat er gebeurt, je kunt het niet aanzien dat je kind er zo'n puinzooi van maakt, en juist daarom zou je uit liefde er alles aan willen doen om er een keer in te brengen. Omdat je niet kunt aanzien dat je kind naar de knoppen gaat. Zo kijkt de Here God naar deze wereld. Natuurlijk mag je er ook je eigen naam in vullen, zo lief had God Peter.....maar besef dan wel dat je deel uitmaakt van die wereld, die zich van God afkeerde. Een wereld die bezig is naar de knoppen te gaan. Als jij je eigen naam invult in deze tekst, dan zegt dat dus niet dat jij Gods knuffeltje bent, maar dat je deelt in dezelfde misère als de rest van de wereld. We zijn een stelletje aan lager wal geraakte losers met elkaar in de slangenpoel van de zonde.

Maar ook voor jou geldt dat God van je houdt. Maar ook voor jou geldt dat God je niet kwijt wil. Hij geeft het niet zo maar op. En ook voor jou heeft Hij zich tot het uiterste gegeven. God gaf Zijn zoon over aan Romeinse beulen om jou te kunnen redden. De martelingen die Hij heeft ondergaan heeft Hij ook voor jou ondergaan. Maar ook voor jou geldt dat je in geloof moet kijken, kijken naar die Man aan het kruis. Een andere weg is er niet. We zeggen het zo vaak in de kerk. Kies voor Jezus, accepteer Hem als je Redder en Heer. Geef je hart aan Jezus. Misschien heb je het al zo vaak gehoord dat het jou niet eens meer echt raakt. En toch, komt het op die keus aan. Een keus van levensbelang, letterlijk. En daarom, zeg ik het toch nog maar eens, en dat geldt voor jong en oud....lieve mensen, als je leven je lief is: Kijk naar het kruis en stel je vertrouwen op deze Jezus en je zult leven....voor eeuwig!

Amen.